

Pregones

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector proper al nucli de Gaià
Emplaçament Camí que surt del nucli de Gaià direcció E (uns 800 m) i, al creuament, seguir N-E (uns 500 m)
Alçada: 433

Coordenades:

Latitud: 41.91704
Longitud: 1.93555
UTM Est (X): 411730
UTM Nord (Y): 4641113

Classificació

Número de fitxa 08090 - 9
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA 16508
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08089A008000390000YX
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 09/05/2018 - 02:00

Descripció

Masia de dimensions modestes, d'origen medieval, emplaçada en una petita esplanada vora la riera o barranc que adopta el mateix nom. Consta d'un cos residencial de planta rectangular (amb planta baixa més dos pisos) amb coberts adossats a ambdós costats i a la part posterior. Malgrat que la casa es deu haver anat confeccionant en diverses etapes al llarg del temps actualment presenta una distribució molt regular, que probablement és obra d'una reestructuració general feta l'any 1802, tal com suggereix una inscripció de la façana. La part més antiga, en canvi, ha quedat poc visible. Fruit d'això, l'habitatge adopta una estructura en base a tres crugies, amb tres eixos d'obertures. La façana principal, encarada al sud-oest, té un portal amb llinda i brancals de pedra, igual que les finestres del primer pis. Les finestres del segons pis, en canvi, són emmarcades amb maó i deuen correspondre a una ampliació posterior. Els murs són arrebossats, amb carreus a les cantoneres. A la port posterior, on l'arrebossat és pintat de blanc, se li ha afegit un ampli cobert d'una sola planta.

Observacions:

Altres noms: Cal Pragones

Llinda sobre el portal principal: 1802

Història

Segons dades recopilades per Josep M. Badia, aquest mas ja existia al segle XIV. Concretament, el un document de 1317 apareix ja amb el nom de Pregones i com a pertanyent a la parròquia de Santa Maria de Gaià. És ben probable que el nom de Pregones faci referència a la vall profunda i enclotada on es troba la masia. En el fogatge de 1553 hi consta el nom de Caterina Pregones. Per tant, com és habitual, la família que hi vivia havia adoptat el nom del mas. Al segle XVII, segons un capbreu del castell de Gaià del 1692-93, apareix amb el nom de Soler de Pregones. Llavors els propietaris eren la família Riera: Joan Riera i el seu fill Francesc Riera, de Cornet. L'heretat tenia un mas secundari, anomenat Cremats, i pagava de cens 8 sous i 6 diners. Al segle XVIII, segons dades del cadastre de 1741, el mas tenia 150 quarteres, cosa que el convertia en el quart més gran del terme. Al segle XIX, segons el Registre de la Riquesa de 1883, les propietats havien descendit a 87 ha i ja no hi consten masos secundaris. Continuava sent un dels masos extensos en propietats, i un 27 % de les seves terres eren conreades directament pel seu propietari, que aquest any era Josep Cabanas, d'Olvan. A mitjans de segle XX el propietari era un tal Bargalló, conegut com el Saló, de Prats de Lluçanès. Quan aquest morí el mas passà a la seva filla, que és l'actual propietària. Fins a la dècada de 1960 la casa estava habitada per masovers.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 59, 67, 72, 85.

IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 26.

